

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۸۹/۱/۱۶

۱۰۲۷

شماره چاپ

۴۱۰

شماره ثبت

یک شوری

طرح اصلاح قانون تجميع انتخابات دوره پنجم شوراهاى اسلامى

با دوره يازدهم رياست جمهورى

مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۸

طرح شورای عالی استانها

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: شوراها و امور داخلی کشور

فرعی: امنیت ملی و سیاست خارجی - قضائی و حقوقی

اداره کل قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۳۶۳/۲۰/۸۸/ش/ع/الف

تاریخ: ۱۳۸۸/۱۰/۸

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات الهی

احتراماً، به پیوست «طرح اصلاح قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی با دوره یازدهم ریاست جمهوری مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۸» که در بیست و پنجمین اجلاسیه عمومی مورخ ۱۳۸۸/۸/۲۸ شورای عالی استانها با اکثریت آراء به تصویب رسیده است، ارسال می شود. خواهشمند است دستور فرمایید به استناد اصل یکصد و دوم (۱۰۲) قانون اساسی و بند (۳) ماده (۷۸ مکرر ۲) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی و ماده (۱۴۰) آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ضمن اعلام وصول در سیر مراحل تصویب مجلس شورای اسلامی قرار گیرد.

مهدی چمران

رئیس شورای عالی استانها

مقدمه (دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد)

مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۸۷ در جریان رفع اختلاف مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان در خصوص برگزاری انتخابات همزمان مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری در نهایت مصوبه‌ای با قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی و دوره یازدهم ریاست جمهوری را به تصویب رسانید. که به موجب آن با کاهش دوره چهارم شوراها به ۲۲ ماه به برگزاری همزمان انتخابات شوراها و ریاست جمهوری رأی داده شده. گذشته از مضرات انتخابات همزمان شوراها به عنوان یک نهاد مدنی و انتخابات ریاست جمهوری به عنوان نهاد سیاسی نکته مهمی که در این قانون مغفول مانده است کاهش بیش از حد دوره چهارم شوراها به حدود دو سال است که این امر می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیری از جمله عدم مشارکت جدی مردم در انتخابات دوره چهارم را در پی داشته باشد و از سوی دیگر نیز با توجه به کاهش بیش از حد دوره شوراها بیم عدم کاندیداتوری نخبگان در انتخابات دوره بعدی شوراها می‌رود.

از سوی دیگر موضوع در خصوص شوراها فرادست از اهمیت بیشتری برخوردار است چرا که با روند چندین ماهه تشکیل شوراهای فرادست عملاً دوره زمانی فعالیت شوراهای فرادست به حدود یک‌سال و نیم کاهش می‌یابد و این مسأله خود باعث صرف هزینه و زمان و هدررفتن منابع و امکانات کشور برای دوره مدیریت کوتاه خواهد شد و با توجه به فرازی از نظر شماره ۵۳۱۸

مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۳ شورای محترم نگهبان با این مضمون که « در صورتی که مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بود مجلس پس از گذشت زمان معتد به که تغییر مصلحت موجه باشد حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد» طرح ذیل برای طرح مراحل تصویب تقدیم می گردد:

طرح اصلاح قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی

با دوره یازدهم ریاست جمهوری

مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۸

ماده واحده- ماده واحده قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی با دوره یازدهم ریاست جمهوری مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۸ به شرح ذیل اصلاح می گردد:

«ماده واحده- با افزایش طول دوره سوم شوراهای اسلامی تا برگزاری انتخابات دوره یازدهم ریاست جمهوری، انتخابات دوره چهارم شوراهای اسلامی و دوره یازدهم ریاست جمهوری در یک روز برگزار می گردد.

تبصره - شروع به کار دوره چهارم شوراهای اسلامی، یک ماه پس از آغاز دوره ریاست جمهوری یازدهم خواهد بود.»

سوابق

اصل ۱۰۲ قانون اساسی

شورای عالی استانها حق دارد در حدود وظایف خود طرحهایی تهیه و مستقیما یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کند. این طرحها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد.

قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۳۵/۳/۱ با رعایت تغییرات بعدی

- ماده ۷۸ مکرر ۲ - وظایف و اختیارات شورای عالی استانها عبارت است از :
- ۱ - بررسی پیشنهادهای واصله از طرف شوراهای استانها و تعیین اولویت هر یک و ارجاع به مقامات اجرائی ذی ربط .
  - ۲ - اعلام نارسائیها و اشکالات نهادها و سازمانهای اجرائی در حدود اختیارات و وظایف شوراها به مسئولین مربوطه و پیگیری آنها.
  - ۳ - بررسی پیشنهادهای و ارائه آنها در قالب طرح به مجلس شورای اسلامی یا دولت.
  - ۴ -
  - ۵ -

آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۳۹ - طرحهای مصوب شورای عالی استانها که باید دارای عنوان و مقدمه توجیهی مشخص و مواد متناسب باشد، مستقیما یا توسط دولت به مجلس تقدیم می شود. وصول این طرحها توسط رئیس اعلام و برای بررسی به کمیسیون ذی ربط ارجاع و سپس چاپ و بین نمایندگان توزیع و نسخه‌ای از آن نیز برای هیأت وزیران به منظور حضور و دفاع از مواضع خود ارسال می شود.

تبصره - نحوه رسیدگی به این طرحها و نیز تقاضای استرداد آنها مشابه لوایح دولت خواهد بود.

چهارم - مقررات مشترک طرحها و لوایح

ماده ۱۴۰ - در ابتدای هر دوره قانونگذاری، هیأت رئیسه صورتی از طرحها و لوایحی را که

۱- بنا به تجویز ماده (۳۶) قانون اصلاحی مصوب ۱۳۸۷ با تصمیم هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی شماره ماده (۱۴۰) به (۱۳۹) تغییر یافت.

معوق مانده به وسیله اداره کل قوانین تهیه می‌کند و در اختیار نمایندگان می‌گذارد و صورتی نیز برای دولت ارسال می‌دارد. هر یک از طرحها و لوایح معوقه که لزوم رسیدگی به آن به وسیله بیست و پنج نفر از نمایندگان یا از طرف دولت تقاضا شود، طبق آئین‌نامه به کمیسیون‌های مربوطه ارجاع می‌شود و کمیسیون‌ها رسیدگی را به ترتیب مندرج در این آئین‌نامه انجام می‌دهند. هرگاه شوراول آن طرحها یا لوایح قبلاً خاتمه یافته باشد رسیدگی به طرح یا لایحه با پیشنهاد کمیسیون و تصویب مجلس یک شوری انجام خواهد شد. در صورت تغییر دولت، چنانچه دولت جدید رسماً استرداد لوایحی را اعلام کرده باشد، آن لوایح از جریان خارج خواهد شد.^۱

نقل از شماره ۱۴۱۶۷ - ۱۳۷۲/۸/۵

۱۳۷۲/۲/۱۸

شماره ۱/۱۶۴۶ - ر

قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی با دوره یازدهم ریاست جمهوری مصوب ۱۳۸۶/۳/۱

ماده واحده - با کوتاهتر شدن دوره چهارم شوراهای اسلامی شهر و روستا، انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی همزمان با انتخابات دوره یازدهم ریاست جمهوری در یک روز برگزار گردد؛ به گونه‌ای که شروع کار شوراهای اسلامی پنجم، یک‌ماه پس از آغاز دوره ریاست جمهوری یازدهم باشد.

نظریات تفسیری شورای نگهبان در مورد مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام

شورای محترم نگهبان

لطفاً با توجه به اصول قانون اساسی در مورد مجمع تشخیص مصلحت نظر آن شورای محترم را در خصوص مسائل زیر بیان فرمائید:

- ۱- آیا مجمع می‌تواند پس از تصویب و ابلاغ مصوبات خود در باره آنها تجدید نظر کند.
- ۲- اگر ابهامی در مفهوم مصوبات بود رفع ابهام آن و تفسیر مصوبه با خود مجمع است و یا مرجع تفسیر مجلس شورای اسلامی و یا تفسیرها احتیاج به ارجاع مجدد از سوی مقام رهبری است.
- ۳- و اصولاً آیا مصوبات مجمع قانون است و همه ویژگیهای قوانین عادی باید در مورد آنها مراعات شود و منجمله تفسیر.

۲- بنا به تجویز ماده (۳۶) قانون اصلاحی مصوب ۱۳۸۷ با تصمیم هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی شماره ماده (۱۴۱) به (۱۴۰) تغییر یافت.

۴- اگر تعارضی بین مصوبات مجمع و قوانین عادی و اساسی و مقررات رسمی دیگر کشور به وجود آید تکلیف چیست؟ و حاکم کدامند؟

۵- آیا مجلس شورای اسلامی و سایر مراکزی که به نحوی حق تعیین ضوابط و مقررات و قوانین را دارند می‌توانند مصوبات مجمع را رد و نقض و یا فسخ و ابطال کنند.
رئیس جمهور و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام - اکبر هاشمی رفسنجانی

۱۳۷۲/۳/۳

شماره ۴۵۷۵

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

عطف به نامه شماره ۱/۱۶۴۶ - ر مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۸ نظر تفسیری شورای نگهبان بدین شرح اعلام می‌گردد:

- ۱- مجمع تشخیص مصلحت نظام نمی‌تواند مستقلاً در مواد قانونی مصوبه خود تجدید نظر کند.
  - ۲- تفسیر مواد قانونی مصوب مجمع در محدوده تبیین مراد با مجمع است. اما اگر مجمع در مقام توسعه و تضییق مصوبه خود باشد مستقلاً نمی‌تواند اقدام نماید.
  - ۳- مطابق اصل چهارم قانون اساسی مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام نمی‌تواند خلاف موازین شرع باشد و در مقام تعارف نسبت به اصل قانون اساسی مورد نظر مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان (موضوع صدر اصل «۱۱۲») و همچنین نسبت به سایر قوانین و مقررات دیگر کشور مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام حاکم است.
- لازم به ذکر است که در مورد تعارض مصوبات مجمع با سایر اصول قانون اساسی، شورای نگهبان به رأی نرسید.

دبیر شورای نگهبان - احمد جنتی

۱۳۷۲/۴/۳

شماره ۲۴۰۹/۳۷۸۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نظریه تفسیری شماره ۴۵۷۵ مورخ ۱۳۷۲/۳/۳ خواهشمند است اعلام فرمائید منظور آن شورای محترم از عبارت «خلاف موازین شرع» در بند سوم تفسیری فوق‌الذکر چیست؟ با عنایت به این که براساس صدر اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، شأن مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین تکلیف در همین موارد است.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام - اکبر هاشمی رفسنجانی

شماره ۱۳۷۷۸/۷۷۷۸-۱/۲۶۳۰

۱۳۷۲/۴/۵

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

عطف به نامه شماره ۲۴۰۹/۳۷۸۶ مورخ ۱۳۷۲/۴/۳ و پیرو نامه شماره ۴۵۷۵ مورخ ۱۳۷۲/۳/۳:

منظور از «خلاف موازین شرع» آن است که نه با احکام اولیه شرع سازگار باشد و نه با احکام عناوین ثانویه و دراین رابطه صدر اصل ۱۱۲ به مجمع تشخیص مصلحت نظام تنها اجازه تعیین تکلیف به لحاظ عناوین ثانویه را داده است.

دبیر شورای نگهبان - احمد جنتی

شماره ۱۳۷۷۸/۷۷۷۸-۱/۲۶۳۰ ر

۱۳۷۲/۷/۵

شورای محترم نگهبان

پیرو نامه شماره ۱۶۴۶/۲۲۳۶-۱- ر مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۸ و عطف به نامه شماره ۴۵۷۵ مورخ ۱۳۷۲/۳/۳ در خصوص «حوزه اختیارات و وظایف مجمع تشخیص مصلحت نظام» با توجه به این که نظریه تفسیری آن شورای محترم در مورد بند(۵) نامه فوق الاشاره مجمع، واصل نگردیده، لذا خواهشمند است در اعلام نظر تسریع فرمایند.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام - اکبر هاشمی رفسنجانی

شماره ۵۳۱۸

۱۳۷۲/۷/۲۴

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۷۷۸/۷۷۷۸-۱/۲۶۳۰- ر مورخ ۱۳۷۲/۷/۵ و ۱۶۴۶/۲۲۳۶-۱- ر مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۸ و پیرو نامه شماره ۴۵۷۵ مورخ ۱۳۷۲/۳/۳ بند(۵) سؤال مورد اشاره در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۱ شورای نگهبان مطرح و نظر تفسیری شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

هیچ یک از مراجع قانونگذاری حق رد و ابطال و نقض و فسخ مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام را ندارد اما در صورتی که مصوبه مجمع مصلحت مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بوده مجلس پس از گذشت زمان معتد به که تغییر مصلحت موجه باشد حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد و در مواردی که موضوع دلبه‌حکامان و شورای نگهبان است مجمع اقامت وظیفه رهبری و اعلام مخالفت معکله موضوع قابل طرح در مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

شماره ثبت :

شماره دفتر کل : دبیر شورای نگهبان - احمد جنتی